

ГАРЧИГ

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	4
1.1. Төслийн товч танилцуулга	4
1.2. Төслийн байршил:	4
1.3. Төслийн хүчин чадал:	7
1.4. Төсөл хэрэгжих орчны дэд бүтэц	10
2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	11
3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	16
3.1. Нөлөөллийн хэлбэр үргэлжлэх хугацаа	16
4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	19
5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	20
6. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	21
7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ ..	22
8. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	23
9. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	24
10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	25
11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	26
12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	27

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн газрын булангийн цэгүүд	4
Хүснэгт 2. Болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчим ба эх үүсвэр.....	16
Хүснэгт 3. 2024 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал	19
Хүснэгт 4. Төслийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	20
Хүснэгт 5. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	21
Хүснэгт 6. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	22
Хүснэгт 7. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	23
Хүснэгт 8. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	24
Хүснэгт 9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр.....	25
Хүснэгт 10.Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	26
Хүснэгт 11.Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө.....	27

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Төслийн талбайн ерөнхий байршлын зураг	5
Зураг 2. Төслийн талбайн районы агаар, сансрын зураг	6
Зураг 3. Үйлдвэрийн оффис болон ажилчдын байр.....	7
Зураг 4. Үйлдвэрийн орох хэсэг.....	7
Зураг 5. Үйлдвэрийн байр	8
Зураг 6. Хальснаас ялгах машин	8
Зураг 7. Хальснаас ялгах машин.....	8
Зураг 8. Самрын идээг хатаах цех.....	9
Зураг 9. Хагас боловсруулсан самрын идээ.....	9
Зураг 10 . Ажилчдын гал тогоо.....	10
Зураг 11. Ажилчдын ариун цэвэрийн өрөө.....	10
Зураг 12. Улаанбаатар хотын уур амьсгалын горим.	12
Зураг 13. Салхины сарын хурд.....	13
Зураг 14. Салхины зүгийн давтагдал улирлаар (НЗДТГ, 2018)	13
Зураг 15. Агаарын температур болон хур тунадасны олон жилийн өөрчлөлт.....	14

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн товч танилцуулга

Ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр :

- “Хуш модны самар боловсруулах үйлдвэр”-ийн төсөл

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

- “Буман боргоцой” ХХК
- Хувийн хэргийн дугаар: 9011554123

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг, утас

- Сонгинохайрхан дүүргийн 32-р хороо, Хайрхан 6-27 тоот
- Утас: 99066263, 99120363

Компанийн хэлбэр

- Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

Үйл ажиллагааны чиглэл

- Гадаад худалдаа, аялал жуулчлал

Харьяалал

- Монгол

1.2. Төслийн байршил:

“Буман боргоцой” ХХК-ийн “Хуш модны самар боловсруулах үйлдвэр” нь Сонгинохайрхан дүүргийн 32-р хорооны нутаг дэвсгэрт Улаанбаатар-баруун аймгуудыг холбосон хатуу хучилттай автозамаас урагш 1 км орчим зайд байрладаг.

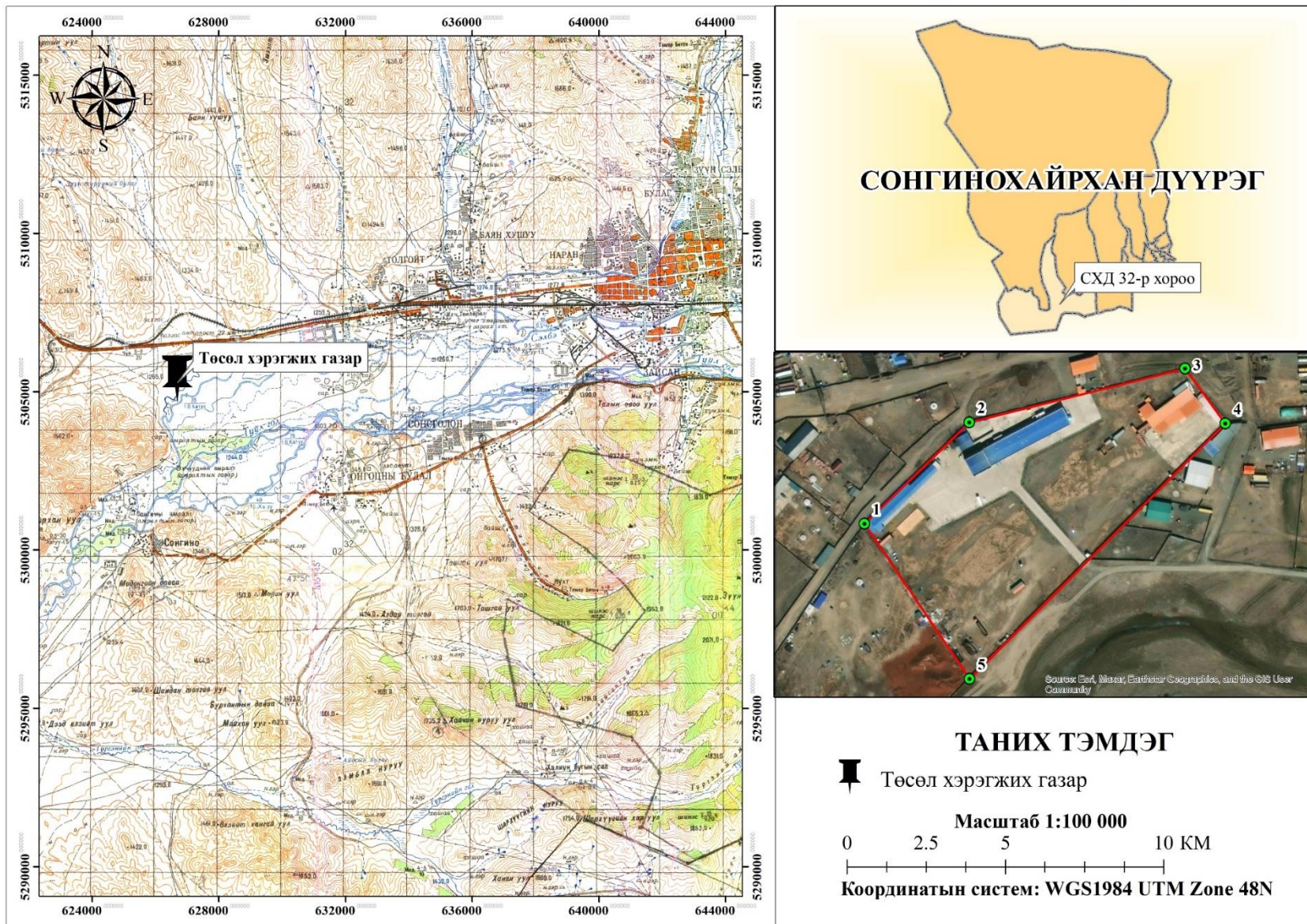
- Талбайн хэмжээ: 40 000 м²
- Талбайн байр зүйн зургийн нэрэлбэр: L-48-10

Газарзүйн солбицол

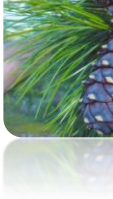
Хүснэгт 1. Төслийн талбайн газрын булангийн цэгүүд

№	Уртраг			Өргөрөг		
	градус	минут	Секунд	градус	минут	секунд
1	106	41	34.6	47	53	20.8
2	106	41	39.0	47	53	23.6
3	106	41	48.1	47	53	25.0
4	106	41	49.7	47	53	23.4
5	106	41	38.8	47	53	16.4

УЛААНБААТАР ХОТЫН СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН 32-Р ХОРООНД БАЙРЛАХ
“ХУШ МОДНЫ САМАР БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Зураг 1. Төслийн талбайн ерөнхий байрилын зураг

Зураг 2. Төслийн талбайн районы агаар, сансрын зураг

1.3. Төслийн хүчин чадал:

Үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн хувьд самрыг хатаах, шигших, цөмж яснаас салгах, дахин үлээлгэх, самрын идээг хатаах, хальсыг ялгах зориулалт бүхий тоног төхөөрөмжүүдтэй. Мөн төхөөрөмж тус бүр дээр нийт 35 орчим хүн ажилладаг. Үйлдвэрийн хүчин чадал нь жилд 3000 тн байгалийн самар боловсруулах хүчин чадалтай, боловсруулсан эцсийн бүтээгдэхүүний 20 хувийг дотооддоо борлуулах ба үлдсэн 80 хувийг БНХАУ-руу экспортолдог бөгөөд 3-дагч орон руу экспортлохоор төлөвлөж байна.

Тус компани нь нийслэлийн Сонгинохайрхан дүүргийн 32-р хороо, Хайрхан 6-р гудамж, 27 тоот хаягт өөрийн эзэмшлийн 1 га талбай бүхий хашаанд үйлдвэрлэл, үйлчилгээг явуулдаг. Уг хашаанд 1260,0 м² талбай бүхий хуш модны самар боловсруулах үндсэн үйлдвэр, боловсруулаагүй самар хадгалах 700 тн-ийн багтаамжтай, бэлэн болсон бүтээгдэхүүн хадгалах 500 тн-ын агуулах, хатаалгын 4 цехтэй, 300,0 м² талбай бүхий оффисын барилга болон ажилчдын амрах байртай.

Зураг 3. Үйлдвэрийн оффис болон ажилчдын байр.

Зураг 4. Үйлдвэрийн орох хэсэг

Зураг 5. Үйлдвэрийн байр

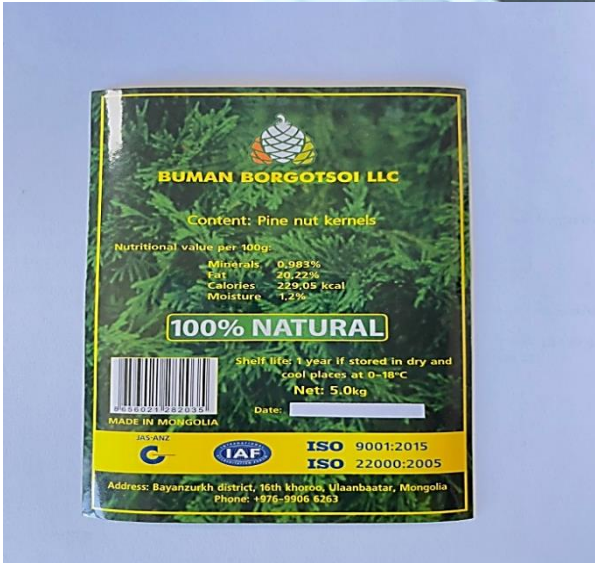
Зураг 6. Хальснаас ялгах машин

Зураг 7. Хальснаас ялгах машин

Зураг 8. Самрын идээг хатаах цех

Зураг 9. Хагас боловсруулсан самрын идээ

Зураг 10. Ажилчдын гал тогоо

Зураг 11. Ажилчдын ариун цэвэрийн өрөө

1.4. Төсөл хэрэгжих орчны дэд бүтэц:

- *Усан хангамж:* Унд, ахуйн хэрэглээний усыг зөөврөөр хангана;
- *Бохир ус зайлуулах:* Зориулалтын бохирын саванд хуримтлуулж, гэрээний дагуу тухай бүр соруулна;
- *Цахилгаан эрчим хүч хангамж:* Төвлөрсөн цахилгааны эх үүсвэрээс хангана;
Дулааны хангамж: Тениэр хангана;

2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Монгол орны уур амьсгал

Монгол орон гадаад далай тэнгисээс ихээхэн алслагдсан, Евроазийн эх газрын төвд тал бүрээсээ өндөр уул нуруугаар хүрээлэгдсэн, далайн түвшнээс өндөр өргөгдсөн зэргээс шалтгаалан эх газрын эрс тэс, хатуу ширүүн уур амьсгалтай. Уур амьсгалын гол онцлог нь жилийн дөрвөн улирлын ялгаа ихтэй, энэ чанараараа агаарын температурын хэлбэлзэл өндөр, хур тунадас бага, уур амьсгалд өргөргийн болон өндрийн бүслүүрийн ялгаа тодорхой илэрдэг явдал юм (УАӨҮИ, 2014). Уур амьсгалыг ихэнхдээ температур, хур тунадас, салхи зэрэг газрын гадарга орчмын цаг уурын хэмжигдэхүүнийг ашиглан илэрхийлдэг. Жилийн дундаж агаарын температур Монгол орны өндөр уулын бүс тэдгээрийн хоорондын хөндий, хоолой, томоохон голын хөндийгөөр -6°C –(-8°C) хүртэл хүйтэн байдаг бол өмнийн говь, цөл нутагт 6°C -аас дулаан байна. Өөрөөр хэлбэл, жилийн дундаж агаарын температур нь манай орны баруун болон хойд хэсгийн уулархаг нутагт хасах, харин түүнээс урагших тал хээр говь цөлийн нутгаар нэмэх утгатай байдаг байна. Монгол орон ерөнхийдөө хуурай, хуурайвтар уур амьсгалын бүсэд орших тул хур тунадас бага ордог. Өндөр уулсын таг, тундрийн бүсэд 400 мм-ээс дээш Хангайн нуруу, Хөвсгөл, Хэнтийн уулсаар 300-400 мм, Монгол Алтайн болон ойт хээрийн бүсэд 250-300 мм, хээрийн бүсэд 150-250 мм, говь цөлийн бүсэд 50-150 мм орчим хур тунадас унана. Мөн өргөн уудам нутагтай, газрын тогтоц, хотгор гүдгэрийн байдал, газарзүйн онцлог нөхцөл байдлаас шалтгаалан хур тунадас хойноос урагш, зүүнээс баруун тал руу буурдаг бөгөөд ордог хур тунадасны 80-аас дээш хувь нь дулааны улиралд түүний дийлэнх нь 7 болон 8 сард ордогдоо онцлогтой (Дагвадорж. Д, 2015).

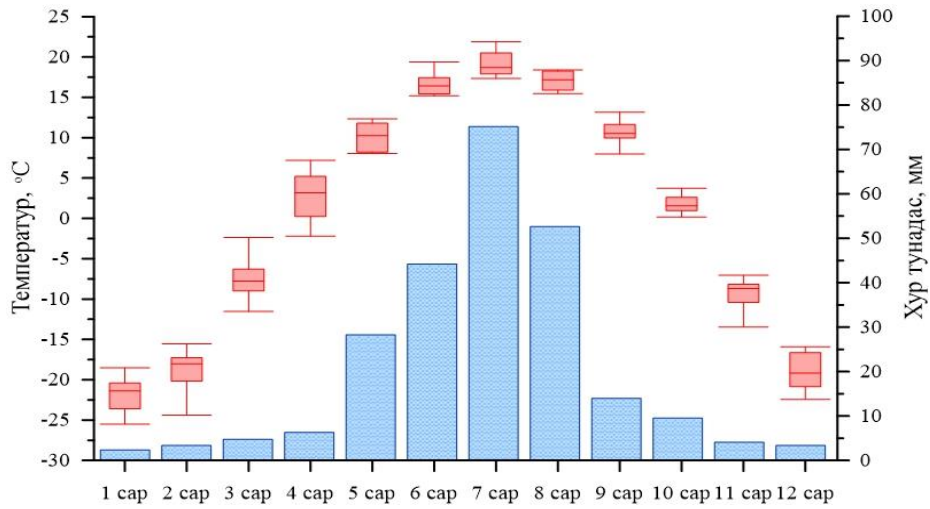
Улаанбаатар хотын уур амьсгалын горим

Улаанбаатар хот нь ойт хээрийн бүсэд далайн түвшнээс дээш 1950-2265 м өндөртэй Богд-Хан, Сонгино-Хайрхан, Чингэлтэй, Баянзүрх уулын дунд Туул голын хөндийд байрладаг (Даваадорж. Д, 2020). Ерөнхийдөө өвөл нь удаан (цас их унана), зун нь богино (аагим халуун, хур тунадас ахиухан ордог ч үе үе цочир хүйтрэн сэрүүсдэг), хавар, намар хүчтэй шуургатай өдөр тохиолддог.

Бид Улаанбаатар хотын уур амьсгалыг тодорхойлохдоо далайн түвшнээс дээш 1300 м орших “Улаанбаатар” цаг уурын станцын 1969-2019 оны хоорондох олон жилийн агаарын температур, хур тунадас, салхины хурд гэсэн статистик үзүүлэлтүүдийг ашиглалаа.

Улаанбаатар станцын дулаан, хүйтний горимыг авч үзэхэд жилийн дундаж агаарын температур -0.3°C байгаа нь агаарын температурын хувьд сэрүүвтэр ойт хээрийн бүсэд хамаарагдах бөгөөд өвлийн улиралд -21°C , зуны улиралд $+19.3^{\circ}\text{C}$ –ийн хооронд хэлбэлзэнэ. Агаарын температурын жилийн амплитуд дунджаар 23.7°C орчим байна.

Агаарт цочир хүйтрэх анхны дундаж хугацаа 9 дүгээр сарын 3-р арав хоногт байх ба хамгийн эрт нь 9 дүгээр сарын 1-р 10 хоногт байна. Харин эцсийн хүйтрэлт дунджаар 6 дугаар сарын эхний 10 хоногт, хамгийн хожуу нь 6 дугаар сарын 2-р 10 хоногт тохиолдож, цочир хүйтрэлтгүй үеийн үргэлжлэх хугацаа дунджаар 137 хоног байна.

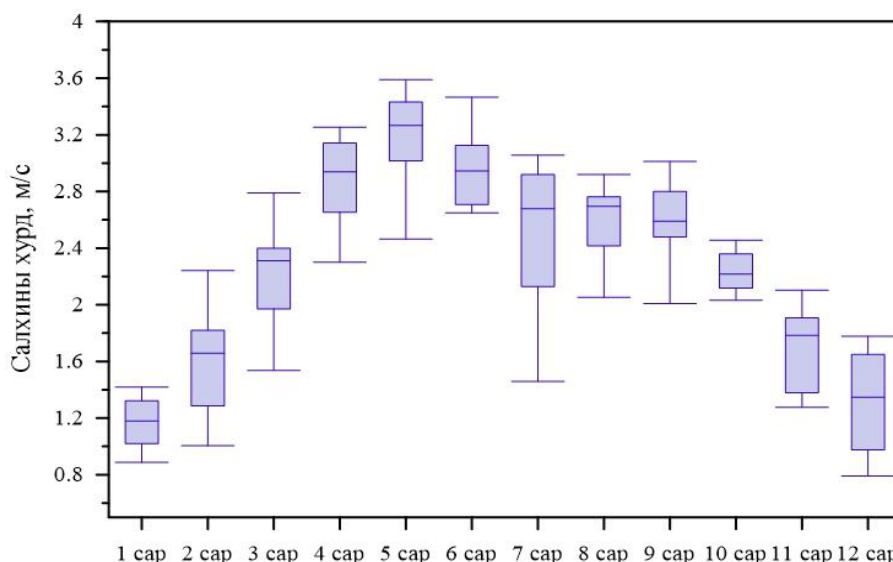
Зураг 12. Улаанбаатар хотын уур амьсгалын горим

Хаврын саруудад орох тунадасны хэмжээ аажмаар ихэссээр 5 дугаар сард ихсэж хамгийн их хур тунадас 7 сард 75.1 мм, намар 9 дүгээр сараас хур тунадасны хэмжээ огцом багасаж, 11 дүгээр сараас өвлийн гормондоо шилжиж 1 сард хамгийн бага хур тунадас буюу дунджаар 2.4 мм унадаг байна. Хоногт хэт их бороо орох, өвөл цас их унаж, хавар огцом дулаарах нь гэнэтийн үер болоход хүргэж, хөрсний эвдрэлийг ихэсгэж, зам, харилцаа, барилга, байгууламжид хор хөнөөл учруулдаг. Анхны цас дунджаар 9 дүгээр сарын 3-р 10 хоногт унах бөгөөд 11 дүгээр сарын дундаас цасан бүрхүүл тогтож, 100 орчим хоног цасан бүрхүүлтэй байж 4 дүгээр сарын эхээр цас хайлж, 5 дугаар сарын эхэн гэхэд дуусна. Сүүлчийн цас хожуудаа 5 дугаар сарын дунд арав хоногт ажиглагддаг. Цасны зузаан 2-4 см байх ба зарим хунгарласан газраа хааяа 10-20 см хүрдэг. Цасны нягт 0.16-0.30 г/см³ байдаг.

Жилийн нийлбэр хур тунадас дунджаар 248 мм унадаг үүнээс дулаан улирлын нийлбэр хур тунадас 220мм буюу 89%, харин хүйтний улирлын нийлбэр хур тунадас 28мм буюу 11% ноогдох бөгөөд хур тунадасны хэмжээгээр хээрийн бүсэд хамрагддаг болохыг харуулж байна. Энэ бүс нутагт газар зүйн байрлал болон хур тунадасны хэмжээ зэргээс хамаарч агаарын чийгшил өвөл, зун (1 ба 8 дугаар сард) хамгийн их, хавар намар (4 ба 10 дугаар сард) хамгийн бага болох ба жилийн дундаж утга нь 58,6% байна.

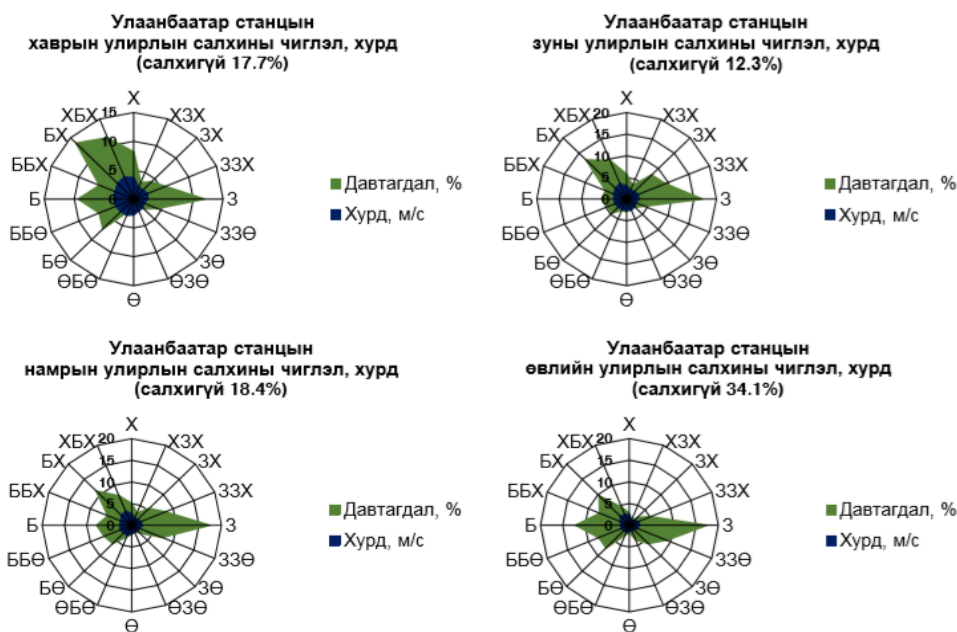
Салхины горим

Судалгаанд хамрагдаж буй бүс нутагт салхины хурд олон жилийн дунджаар 2.4 м/с байдаг нь цаг агаар тогтуун бус бүс нутаг юм.

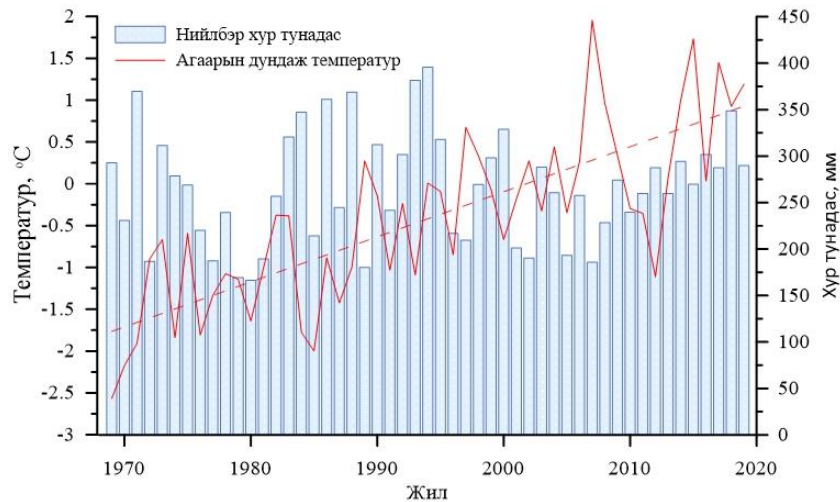
Зураг 13. Салхины сарын хурд

Салхины хурдны жилийн явцаас харахад хамгийн их болон хамгийн бага утга нь тус бүр хоёр, хоёр тохиож байна. Үндсэн хамгийн их утга нь 5 сард дунджаар 3.3 м/с, хоёрдугаар их утга нь 9 сард дунджаар 2.6 м/с ажиглагдсан бол үндсэн хамгийн бага утга нь 1 сард дунджаар 1.2 м/с, хоёрдугаар бага утга нь 7 сард дунджаар 2.7 м/с тохиодог байна.

Зураг 14. Салхины зүгийн давтагдал улирлаар (НЗДТГ, 2018)

Улаанбаатар станцын салхины зүгийн давтагдал нь тухайн орон нутгийн физик газарзүйн тогтолцооны нөлөөлөлтэй жилд дунджаар баруун хойд зүгийн салхи 47.3%-ийн давтагдалтай зонхилох боловч зүүний салхи 15.9% байгаа нь зэргэлдээх зовхисоосоо хавьгүй их давтагдалтай байна. Ялангуяа намар болон өвлийн улиралд энэ зүгийн салхи 13.0-14.3% болж зонхилох зүг болдог. Энэ зүгийн салхины давтагдал хаврын сүүл сард нэлээд буурах боловч зуны саруудад ахин нэмэгддэг (НЗДТГ, 2018).

Зураг 15. Агаарын температур болон хур тунадасны олон жилийн өөрчлөлт

1969-2019 оны олон жилийн явцаас харахад жилийн агаарын дундаж температур ойролцоогоор 2.5°C -аар дулаарсан бөгөөд уур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотойгоор тасралтгүй нэмэгдсээр буй нь Зураг 6-т харагдаж байна.

Энэ хугацаанд хамгийн хүйтэн жил 1969 онд -2.58°C удаах хүйтэн жил -2.0°C байсан бол хамгийн дулаан жил 2007 онд 1.95°C хүрч байжээ. Харин хур тунадасны олон жилийн өөрчлөлтийн хандлагаас үзвэл өссөн болон буурсан тодорхой хандлага илрээгүй бөгөөд хур тунадасны хэмжээ 166,2-395,6 мм-ийн хооронд хэлбэлзсэн ба 1966-1981, 1994-2007 онд буурч 2007 оноос эхлэн өсөх хандлагатайгаар өөрчлөгдсөн байна.

Агаар орчин: “Хуш модны самар боловсруулах” үйлдвэрийн талбай нь Сонгинохайрхан дүүргийн 32-р хорооны нутаг дэвсгэрт оршдог. Тус бүс нутаг нь үйлдвэрлэл хөгжсөн бүс юм. Сүүлийн жилүүдэд нийслэлийн агаарын бохирдлыг бууруулах төслийн хүрээнд гэр хорооллын айл өрхүүдийг сайжруулсан шахмал түлшээр хангаж байгаа нь нийслэлийн гэр хорооллын зүгээс хийсэж дунд гол орчимд тогтдог утаа, агаарын бохирдол харьцсангүй бага болж байна. Агаар бохирдуулагч хүчин зүйл нь хүйтний улиралд дулааны цахилгаан станц болон гэр хорооллын галлагаатай холбоотой. Мөн сүүлийн жилүүдэд автомашины тоо олноор нэмэгдэж байгаа нь хотын агаарын бохирдол ихсэхэд тодорхой хэмжээгээр нөлөөлж байна.

Хөрсөн бүрхэвч: Улаанбаатар хотын газар нутаг нь Монгол орны хөрс-газарзүйн мужлалын Хангайн их мужийн өндөршлийн бүсшилийн Хэнтийн мужийн Хэнтийн захын тойрогт багтана. (МУ-ын Үндэсний Атлас, 2009)

Хөрсөнд хийлгэсэн шинжилгээний дүнгээс үзвэл стандартаас давсан үзүүлэлт байхгүй тул хөрсөөр дамжин хүн болоод байгаль орчинд үзүүлэх эрсдэл одоогоор байхгүй байна. Тус үйлдвэр нь үйлдвэрийн болон ахуйн хатуу хог хаягдлыг дүүргийн ТҮК-тэй гэрээ байгуулсны үндсэн дээр тухай бүрд нь хугацаа алдалгүй ачилт хийлгэдэг учир хөрсний бохирдол одоогоор үүсээгүй байна.

Усан орчин: Төсөл хэрэгжих талбай орчим нь Туул голын сав газарт хамрагдана. Туул голын тэжээлийн 25%-ийг ул хөрсний ус, 6%-ийг хайлсан цасны ус, 69%-ийг хур борооны ус эзлэх бөгөөд усны горимын хэв шинж нь хаврын шар усны болон зуны хур борооны үерийн горимоос хамаарна. Туул голын урсац бүрдүүлэх үндсэн хүчин зүйл нь хур тунадас байдаг тул зун, намар усны түвшин ихээхэн тогтворгүй байдаг. 4-р сарын сүүл 5-р сарын эхээр хаврын шар усны үер ажиглагдах боловч үргэлжлэх хугацаа, урсцын

хэмжээгээр бага юм. Хаврын шар усны үерийн дараа нэг хэсэгтээ зуны гачиг үе ажиглагдах боловч 7-9 саруудад зун, намрын борооны үер залгаснаар голын усны түвшин эрс дээшилнэ.

Борооны усны түвшин шар усны үерийн түвшнээс 1.5-2.0 дахин их байдаг. Хур борооны үер дууссаны дараа мөсний үзэгдэл хүртэл усны түвшин аажим буурч өвлийн гачиг үе эхэлнэ. Голын усны үзэгдэл 10-р сарын сүүлийн 10 хоног үргэлжилж 11 сарын хоёрдугаар арав хоногт бүрэн хадаалж, 4-р сарын сүүлч хүртэл 120 гаруй хоног мөсөн бүрхүүлтэй байна.

Ургамлан нөмрөг: “Хуш модны самар боловсруулах” үйлдвэр нь Монгол орны ургамал-газарзүйн мужлалаар Монгол дагуурын уулын ойт хээрийн тойрогт оршино. Үйлдвэрийн талбайн ургамлын бүрхэц 80-90%, зүйлийн бүрэлдэхүүнээрээ сайн 10 м² талбайд 10-15 зүйл ургамал тархсан ба ургамлын дундаж өндөр 20-25 см байна.

Нийгэм-эдийн засаг

Төсөл хэрэгжиж буй нутаг дэвсгэр болох Сонгинохайрхан дүүргийн 32 дугаар хороо нь 759 өрхийн 2701 хүн амтай, зүүн хэсгээрээ 22-ын товчоо болон, 20-р хороо, урд талаараа Сонгино хайрхан уулаар, зүүн урдуураа Төв аймгийн Алтан булаг сумын Хустайн нуруу, Хурганы сангийн аж ахуйн баруун талаар Төв аймгийн Баянцогт сумын хүй долоон худаг, хойгуураа Сонгинохайрхан дүүргийн 21-р хороо, зүүн хойд талаараа 22-р хороо тахилтын хэсэгтэй холбогдсон өргөн уудам нутаг дэвсгэртэй. Нутаг дэвсгэр нь тэгш, нам дор байрлалтай ба баруун талаараа чулуурхаг, газрын төлөв байдал чанарт өөрчлөлт ороогүй гадаргатай, голын голдирол даган үерийн аюул орж болзошгүй бүстэй. Нийт газар нутгийн хэмжээ 235 мянган га газар нутагтай.

Тус хороонд “Улаанбаатар буян” ХХК, Сонгинохайрхан үйлчилгээний төв, “Цэцэн хүү”, хүүхдийн цэцэрлэг зэрэг 72 аж ахуйн нэгж үйл ажиллагаа явуулж байна. Хорооны “Жаргал өлзий” өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмч, сувилагч нар жилд давхардсан тоогоор 3500 гаруй хүнд эмнэлгийн анхан шатны үйлчилгээг хүргэж байна.

3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

3.1. Нөлөөллийн хэлбэр үргэлжлэх хугацаа

Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчны төлөв байдалд үзүүлж болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөллийг тогтоох зорилгоор шинжээчдийн хэсэг газар дээр нь очиж, төслийн талбай болон орчны байдалтай танилцаж, холбогдох судалгааг хийсэн болно.

Төслийн болзошгүй нөлөөллийг тогтоохдоо магадлан жагсаах аргыг ашиглаж, үр дүнг дараах хүснэгтэд үзүүлэв. Энэ арга нь төсөл хэрэгжих үед тухайн нөлөөлөл байгаа эсэх дээр тулгуурладаг ба хэрэв тухайн нөлөөлөл байвал "х"-ээр тэмдэглэдэг. Ингэхдээ тухайн нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчим зэргийг тодруулах, мөн уг нөлөөлөл байгаль орчин, экологийн тэнцвэрт байдал, орон нутгийн нийгэм-эдийн засагт хэрхэн нөлөөлөх (шууд, шууд бус, эргэж нөлөөлөх, буцалтгүй нөлөөлөх, давхардах эсэх) байдлыг үзүүлдэг.

Хүснэгт 2. Болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчим ба эх үүсвэр

Байгаль орчны үзүүлэлт	Шууд	Шууд бус	Өөрөөр зохицуулагдах	Богино хугацааны	Урт хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Хүчтэй	Дунд эрэг	Бага эрэг
1. Байгалийн төрөл зүйлийн өөрчлөлт										
Газрын доорх урсцын өөрчлөлт			x							
Гадаргын урсцын өөрчлөлт			x							
Ургамлын бүтцийн өөрчлөлт	x				x					x
Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	x				x					x
Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт			x							
Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт			x							
2. Байгалийн нөөц ашиглалт										
Газрын гадаргын нөөц баялаг			x							
Бэлчээрийн байдал			x							
Эрдэс түүхий эдийн нөөц			x							
Эрчим хүчний нөөц			x							
3. Байгаль, орчны өөрчлөлт										

**УЛААНБААТАР ХОТЫН СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН 32-Р ХОРООНД БАЙРЛАХ
“ХУШ МОДНЫ САМАР БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Байгаль орчны үзүүлэлт	Шууд	Шууд бус	Өөрөөр зохицуулагдах	Богино хугацааны	Урт хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Хүчтэй	Дунд эрэг	Бага зэрэг
Газрын доорх усны чанар, хэмжээ			x							
Гадаргын усны чанар хэмжээ			x							
Агаарын бохирдол			x							
Хөрсний бохирдол			x							
Төслийн үйл ажиллагаанаас ялгарах бохирдуулагч бодис хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх			x							
Дуу чимээ, шуугианы нөлөө			x							
4. Байгалийн өнгө төрх, түүх, соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палеонтологийн олдвор										
Байгалийн үзэсгэлэнт өнгө төрх өөрчлөгдөх			x							
Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх			x							
Тусгай хамгаалалттай газар нутагт нөлөөлөх			x							
Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх			x							
Археологи, палеонтологийн олдворт нөлөөлөх			x							
5. Нийгэмд үзүүлэх нөлөө										
Дэд бүтцийн хөгжилд нөлөөлөх		x			x				+	
Үйлчилгээний салбарын ү/а-нд нөлөөлөх		x			x					+
Хүн амын орлого өөрчлөгдөж, нэмэгдэх		x			x				+	

**УЛААНБААТАР ХОТЫН СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН 32-Р ХОРООНД БАЙРЛАХ
“ХУШ МОДНЫ САМАР БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Байгаль орчны үзүүлэлт	Шууд	Шууд бус	Өөрөөр зохицуулагдах	Богино хугацааны	Урт хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Хүчтэй	Дунд эрэг	Бага зэрэг
Хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх			x							
6. Эдийн засагт үзүүлэх нөлөө										
Татварын орлого өөрчлөгдөх	x				x		x			+
Орон нутгийн орлого нэмэгдэх	x				x		x			+
Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох	x				x		x			+
Ажлын байр нэмэгдэх	x				x		x			+
Улирлын чанартай эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх	x				x		x			+
7. Бусад нөлөөлөл										
Бохир ус хөрсөнд нэвчиж, хөрс ба грунтны усыг бохирдуулах			x							
Дүн	7	3	21	0	10	0	5	0	2	8

Тайлбар “x” сөрөг нөлөөлөл, (+) эерэг нөлөөлөл

Төслийн болзошгүй сөрөг болон эерэг нөлөөллийн хэлбэр, хугацаа, эрчмийн үндэслэлийг дараах байдлаар гаргасан болно. Үүнд:

Шууд нөлөөлөл:

- Төслийн барилга байгууламжийн нөлөөгөөр биет хэмжээгээр хөрс, ургамлан бүрхэвч үүсмэл хэлбэршлээр солигдож, шууд, урт хугацаанд сөрөг нөлөөлнө;
- Дэд бүтцийн хөгжилд эергээр, урт хугацаагаар нөлөөлнө;
- Орон нутгийн орлого, ажлын байр нэмэгдэх зэрэгт төслийн үйл ажиллагаа явагдах хугацаанд болон цаашид эергээр нөлөөлнө;

Шууд бус нөлөөлөл:

- Үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд урт хугацаанд эерэг нөлөөлнө;
- Хүчтэй нөлөөлөл:
- Болзошгүй нөлөөллийн үнэлгээ хийх явцад төслийн зүгээс хүчтэй нөлөөлөх нөлөө байхгүй байна.

4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

“Буман Боргоцой” ХХК нь “Хуш модны самар боловсруулах” үйлдвэрийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж байгаагийн хувьд БОННУ-ий тайланд тусгагдсан зөвлөмжийг баримтлах нь зүйтэй. Байгаль орчныг хамгаалах талаар явуулах үйл ажиллагаа нь дараах талбаруудад чиглэгдвэл зохино. Үүнд:

- Үйлдвэрийн бүх ажлыг аюулгүй ажиллагааны дүрмийн заалтын дагуу хийх
- Үйлдвэрийн талбайд ашиглалтын улмаас үүссэн болон ахуйн хог хаягдлыг цаг тухайд нь цэвэрлэх, хогийн цэгийн ариутгал, халдваргүйжүүлэлт хийлгэх.
- Гал түймрээс сэргийлэн сонор сэрэмжтэй ажиллах
- Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх зааварчилгааг ажиллагсдад бүрэн өгч, гал түймрийн үед ажиллах зохион байгуулалт хийж мөрдөх, түүнчлэн хөрсийг ус ба салхины нөлөөгөөр элэгдэл эвдрэлд орохоос хамгаалж тарималжуулах болон бусад хамгаалах арга хэмжээг

Хүснэгт 3. 2024 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал

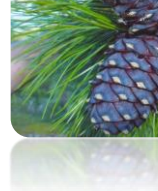
№	Зардлын ангилал	Зардал, мян.төг
1	Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	-
2	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	862.5
3	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
4	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	200.0
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	750.0
6	Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр	221.8
7	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	-
8	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах	-
Нийт төсөв, мян.төг		2034.3

5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 4. Төслийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Агаарын чанар									
	Орчны агаарын үзүүлэлтүүд (тоос, дуу чимээ)	Үйлдвэрийн гадаах орчны тоосжилтын хэмжээг бууруулах, услах	Төслийн талбайн тоосжилтыг бууруулах	-	Үйл ажиллагааны зардал			Жилд 1 удаа	Агаарын тухай хууль MNS 4585:2016 Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн тухай хууль
		Үйлдвэрийн дотоод орчны дуу шуугианыг зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байлгах арга хэмжээ авах	-	-	-			Төсөл хэрэгжих бүх хугацаанд	
		Ажилчдыг сонсгол шалгах эмчийн үзлэгт хамруулах /Дуу чимээний түвшин 85дБа-гаас давсан үед ажиллагсдыг сонсголын хамгаалалттай оруулах/	Үйлдвэрийн ажилчдад	-				Төсөл хэрэгжих бүх хугацаанд	
Хөрс, ургамалын нөмрөг									
	Хөрсний эвдрэл, бохирдол, доройтол	Үйлдвэрийн лаборатори болон ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн зориулалтаар хэрэглэх химийн бодисоор хөрс бохирдохоос сэргийлэх, химийн бодис хольцуудыг битүүмжлэл сайтай стандартын шаардлага хангасан агуулахад хадгалах	Төслийн хэмжээнд	-	-	-	-	Төсөл хэрэгжих бүх хугацаанд	“Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт” MNS 5914:2008 “Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах техникийн шаардлага” MNS 5918:2008 Зүлэгжүүлэх талбай бэлтгэх, үр тарих, арчлах MNS 6260: 2011
Гадаргын ба газрын доорх усны нөөц									
	Газрын доорх усны нөөцөд сөргөөр нөлөөлөх	Цэвэр усны зүй зохисгүй хэрэглээг зогсоох, ажилчдад ус хэмнэх арга, ач холбогдлын талаар сургалт зохион байгуулах	Төслийн хэмжээнд	-					Усны тухай хууль, 2012 он Ундны усны чанарын стандарт MNS 0900:2018 Газрын доорх усыг бохирдлоос хамгаалах ерөнхий шаардлагууд. MNS 3342:1982
Нийт дүн							-		

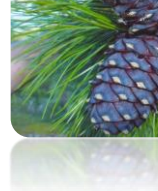

6. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Газрын тухай хууль”-ийн 56.6-р зүйл: Хот, тосгоны өнгө үзэмж, эрүүл ахуйн нөхцөлийг сайжруулах, газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх шаардлагын дагуу газар эзэмшигч нь эзэмшилд авсан газрын 10-аас доошгүй хувийг ногоон байгууламжтай байна.

Хүснэгт 5. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Ногоон байгууламж бий болгох	Мод тарих/ хайлаас-50 ш,	Төслийн талбайн хэмжээнд	Ширхэг	50	562.5	2024 он	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль
2	Хөрс бэлтгэх Нүх бэлтгэх	/Хар шороо, элс, бууц зэргийг бэлтгэнэ/	Ажилчны хөлс	Ажилчин	15	300.0	2024 он	Зүлэгжүүлэх талбай бэлтгэх, үр тарих, арчлах MNS 6260 : 2011
Нийт дүн						862.5		

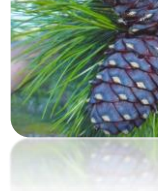

7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн үйл ажиллагаатай холбоотой түүх соёлын өвийг хамгаалах ажил хийгдэхгүй болно.

Хүснэгт 6. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

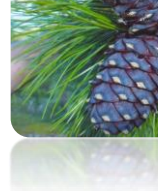
№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Археологийн дурсгал	Хэрэв үйл ажиллагааны үед Археологийн болон палеонтологийн ховор түүхийн дурсгалт олдворууд гарч ирвэл төрийн холбогдох байгууллагуудад заавал мэдэгдэх ёстой.	Төслийн талбай	-	Зардал тооцох боломжгүй	Зардал тооцох боломжгүй	2024 он	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль /2014 оны 05 сарын 15-ны өдрийн шинэчилсэн найруулга/, Бусад холбогдох салбарын яамнаас гаргасан дүрэм журмууд
2	Палеонтологийн дурсгал							
Нийт дүн						-		

8. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 7. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хүрээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
	ХХАА-ны дүрэм журам зөрчигдөж үйлдвэрийн осол гарах	Ажилчдад анхан шатны тусламж үзүүлэх арга зааврыг эзэмшүүлэх, анхан шатны тусламжийн эм, тариа, багаж хэрэгслийг хяналтын өрөө эсвэл ажлын байранд ил харагдахаар газарт байрлуулах	Төслийн хэмжээнд	-	50,0	50,0	2024 онд	Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, 1999 он Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, 2017 он Хөдөлмөр хамгаалал стандартын систем. Галын аюулгүй байдал ерөнхий шаардлага MNS 4244:94 Хөдөлмөр хамгаалал стандартын систем. Галын аюулгүй байдал ерөнхий шаардлага MNS 4244:94 Гал гарах үед анхааруулгын самбар, объектоос гарах схем зураглал, галын хорын нэгж талбайд ноогдох стандарт MNS 5566: 2020
		ХАБЭА-н дүрэм, заавар, журам боловсруулж ажилчдад танилцуулах, дүрэм, зааврыг мөрдүүлэх дотоод хяналт тавих	Төслийн хэмжээнд	-	50,0	50,0	2024 онд	
		Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээ /ХАБ-ын булан, санамж, плакат, галын булан г.м/	Төслийн хэмжээнд				2024 онд	
	Галын аюулгүй байдлыг хангаагүйгээс гал түймрийн осол аваарт өргөх	Ахуйн гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл худалдаж авах (галын хор, гал унтраагч, ус цацагч гэх мэт)	Төслийн хэмжээнд	-	100.0	100.0	Тогтмол	Галын аюулгүй байдал ерөнхий шаардлага MNS 4244:94 Гал гарах үед анхааруулгын самбар, объектоос гарах схем зураглал, галын хорын нэгж талбайд ноогдох стандарт MNS 5566: 2020
		Гамшиг, ослын байдлыг хязгаарлах төлөвлөгөөг ажилчдад таниулж сургах ба сургалтын протокол хөтөлж баримтжуулах	Төслийн хэмжээнд	-			2024 онд	
		Ажилчдыг галын хор болон бусад хэрэгслийг ашиглаж сургах, дадлага эзэмшүүлэх зэрэг зохион байгуулалтын арга хэмжээг авах	Төслийн хэмжээнд	-			2024 онд	
Нийт зардал						200.0		

9. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Цаашид дахин ашиглах боломжтой хаягдлыг аль болох дахин ашиглах хувь хүн, байгууллагуудад нийлүүлэх хог хаягдлын хэмжээг бууруулж ажиллах хэрэгтэй.

Хүснэгт 8. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

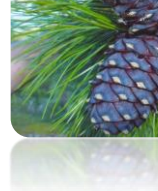
№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, мян.төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Ахуйн хагуу хог хаягдлаар орчныг бохирдуулах	Дахин боловсруулах боломжгүй хаягдлыг дүүргийн тохижилт үйлчилгээний газартай байгуулсан гэрээний дагуу зөвшөөрөгдсөн хаягдлын цэг рүү тээвэрлэн зайлуулах, хог хаягдлын төлбөр тооцоог тогтсон хугацаанд төлж байх	Төслийн хэмжээнд	-	550.0	-	550.0		Хог хаягдлын тухай хууль, 2017 он Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5344:2011 Хаягдлын цэгийн стандарт MNS BS 5906:2015 Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх, тайлагнах журам, ЗГ-ын 2018 оны 116-р тогтоол Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг хураах, тээвэрлэх 2200/22 тоот гэрээ	
				200.0		200.0			
Шингэн хаягдал	Үйлдвэрийн ахуйн хэрэглээнээс гарах шингэн хаягдлыг бохир ус зайлуулах мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулан зайлуулах	Төслийн хэмжээнд		Гэрээний үнийн дүнгээр					
Технологийн хаягдлаар орчныг бохирдуулах, халдварт өвчин тархах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Самрын хаягдал ясыг түлж халаалтад хэрэглэж бууруулахаас гадна самрын ясан дэр хийх зэргээр үйлдвэрийн хог хаягдлыг бууруулна.	Төслийн хэмжээнд		-	-	-	-		
Нийт зардал:							750.0		

10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хүснэгт 9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

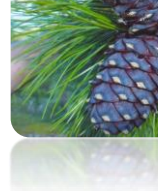
Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлт	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, мян. төг	Баримтлах стандарт, арга аргачлал
Агаарын чанар						
CO ₂ , NO ₂ , SO ₂ Тоос нийт (PM10, PM2.5) Дуу шуугиан хэмжээ	- Үйлдвэрийн байр дотор -1 цэг - Төслийн талбайн хашаан дотор-1 цэг	Жилд 1 удаа	2 цэгт	36,000 төг*2 цэг	72.0	MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн шаардлага
Хөрс						
Орчны хөрсөн дэх эмгэг төрүүлэгч бактерийн тоо	- Түүхий эд хүлээн авах хашаа орчим-1 цэг - Хог хаягдлын цэг-1цэг	Жилд 1 удаа	2 цэгт	22,000 төг*2 цэг	44.0	MNS 3297-1991 Байгаль хамгаалал. Хөрс. Хот, суурин газрын хөрсний ариун цэврийн үнэлгээний үзүүлэлтийн норм, хэмжээ стандарт
Хөрсний хүнд металлууд (Ni, Cd, Pb, Cu, Zn, Cr)	- Төслийн талбайн ил гарсан хөрснөөс	Жилд 1 удаа	1 цэгт	30800 төг	30.8	
Усны чанар						
Ерөнхий хими						MNS 0900:2018 Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ
Ерөнхий хими, Бактериологи	Унд ахуйн ус-1 цэг	Жилд 1 удаа	1 цэгт	75,000 төг	75.0	
Нийт зардал мян. төг					221.8	

11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 10.Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2024 он				
			Сар	Сар	Сар		
1	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааг 5 жил тутамд мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	Тохиролцох		04-12-р сар		“Буман боргоцой” ХХК -ийн Удирдлага, Үйлдвэрийн дарга	-
2	Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх	Үйл ажиллагааны зардал			04-12-р сар	“Буман боргоцой” ХХК -ийн Удирдлага, Үйлдвэрийн дарга	-
3	Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохих хугацаанд хийж гүйцэтгэх ба биелэлтийг жил бүр дүгнэж, дүнг БОАЖЯ-нд хүргүүлж байх, тухайн жилийн БОМТ-г батлуулж байх	Үйл ажиллагааны зардал			11-р сар 12-р сар	“Буман боргоцой” ХХК -ийн Удирдлага, Үйлдвэрийн дарга	-
4	Ажиллаж байгаа ажиллагсдын тухайн ажлыг хийж гүйцэтгэх мэдлэг чадварыг сайжруулах зорилгоор мэргэжлийн сургалтад хамруулж байх	Үйл ажиллагааны зардал		04-12-р сар		“Буман боргоцой” ХХК -ийн Удирдлага, Үйлдвэрийн дарга	-
Нийт дүн							

12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

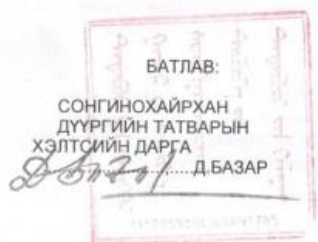
Төсөл хэрэгжүүлэгч “Буман Боргоцой” ХХК нь “Хуш модны самар боловсруулах” үйлдвэрийн төслийн хүрээнд төсөл хэрэгжүүлэгчийн мөрдөн ажиллах байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, түүний хэрэгжилтийн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хагас жил тутамд хүргүүлэх ба тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавьж оролцоно.

Хүснэгт 11. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

№	БОМТ, БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ ажилтан
1	Нийслэлийн байгаль орчны газарт	БОМТ-н жилийн төлөвлөгөө	БОННУ-р тодорхойлсон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, зөвлөмж, батлагдсан БОМТ-нд үндэслэн тухайн жилийн төлөвлөгөө боловсруулах	Жил бүрийн 12-р сард	Үйл ажиллагааны зардлаар	“Буман боргоцой” ХХК-ийн удирдлага, үйлдвэрийн дарга
3	Нийслэлийн байгаль орчны газарт	БОМТ-н жилийн төлөвлөгөө, тайлан	Тухайн жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар	Жил бүр 11-р сарын 30-ний дотор	Үйл ажиллагааны зардлаар	“Буман боргоцой” ХХК-ийн удирдлага үйлдвэрийн дарга
Нийт					-	

ХАВСРАЛТ

2022 оны 01 сарын 14-ний өдөр

Дугаар 292/32

Улаанбаатар хот

ХОГ ХАЯГДЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХУРААМЖИЙГ ХУРААХ, ТЭЭВЭРЛЭХ ГЭРЭЭ

НЭГ. ГЭРЭЭНИЙ ЗОРИЛГО

1.1 Засаг даргатай байгуулсан гэрээний дагуу дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуй нэгж, төсөвт болон төрийн бус байгууллагуудын ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг цуглуулж ачих, тээвэрлэх, үйлчилгээний хураамжийг төвлөрүүлэхэд энэхүү гэрээний зорилго оршино.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ҮНДЭСЛЭЛ

2.1 Монгол улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1, 2017 оны 05 дугаар сарын 12-ны өдрийн шинэчилсэн найруулга Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйл, 10 дугаар зүйл, 14 дүгээр зүйлийн 14.2, 41 дүгээр зүйлийн 41.1, 41.3, 41.5, 41.8, 43 дугаар зүйл, Татварын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4.17, Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн баталсан “Хог тээвэрлэгчийг сонгон шалгаруулах, санхүүжүүлэх, үйлчилгээний хураамжийг төвлөрүүлэхэд мөрдөх журам”, Сонгинохайрхан дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2013 оны А/73-р тогтоолыг үндэслэн дор дурдсан нөхцөлүүдийг харилцан тохиролцож байгуулав.

2.2 Энэхүү гэрээг

НЭГ ТАЛААС: Сонгинохайрхан дүүргийн татварын хэлтэс /цаашид татварын байцаагч гэх/, Сонгинохайрхан дүүргийн Засаг даргын дэргэдэх “Тээвэрлэлт үйлчилгээний төв” ОНӨААТҮГ /цаашид тээвэрлэгч гэх/

НӨГӨӨ ТАЛААС: *Буман Боргоцой 5991447* иргэн, аж ахуй нэгж, албан байгууллага /...*сансрын үйлдвэр*... үйл ажиллагааны чиглэлтэй /цаашид үйлчлүүлэгч гэх/ нар харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.

ГУРАВ. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

3.1 2022 оны 01-р сарын 01-ны өдрөөс эхлэн 2022 оны 12-р сарын 31 өдрийг дуустал хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

ДӨРӨВ. ТАТВАРЫН ХЭЛТСИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

4.1 Татварын хууль тогтоомжид заасны дагуу татварын байцаагч нь сар бүрийн 25-ны дотор гэрээнд заасан үнийн дүнгээр хог хаягдлын хураамжийг хураан авах эрхтэй.

4.2 Гэрээнд зааснаар үйлчлүүлэгч нь гэрээний үүргийг биелүүлээгүй болон биелүүлэхээс татгалзсан тохиолдолд

татварын алба нь Татварын ерөнхий хуулийн 61 дүгээр зүйлээс 70 дугаар зүйлд заасан процесс ажиллагааг хийх эрхтэй.

4.3 Аж ахуй нэгж, байгууллагын авлага, өглөгийн мэдээг 7 хоног бүрийн 3 дахь өдөр тээвэрлэгч байгууллагатай тооцоо нийлж байх үүрэгтэй.

4.4 Татварын байцаагч нь аж ахуй нэгж байгууллага бүрээс хог хаягдлын хураамжийг тогтсон хугацаанд, тогтмол хурааж тээвэрлэгч байгууллагын ачилт хийх боломжийг хангах үүрэгтэй.

4.5 Аж ахуй нэгжээс нэхэмжлэлээр хураасан хог хаягдлын хураамжийн задаргааг тээвэрлэгч байгууллагад дараа сарын 3-ны дотор аж ахуй нэгж, байгууллага гаргаж өгөх.

ТАВ. ТЭЭВЭРЛЭГЧ БАЙГУУЛЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

5.1 Тээвэрлэлт хийсэн аж ахуй нэгж, байгууллагын авлага, өглөгийн мэдээг 7 хоног бүрийн 3 дахь өдөр Татварын хэлтэстэй тооцоо нийлж байх үүрэгтэй.

5.2 Гэрээний үнийн дүн болон ачуулж байгаа хог, тээвэрлэлтийн зардал бодит байдал дээрээ хоорондоо нийцэхгүй тохиолдолд тээвэрлэгч байгууллагаас татварын хэлтэст Сонгинохайрхан дүүргийн ИТХ-ийн А/73 тогтоолд заасан тарифын дагуу үнийн санал гаргаж гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах эрхтэй.

5.3 Үйлчлүүлэгчийн хог хаягдлыг тээвэрлээгүйтэй холбоотой гомдол гаргавал тооцоо нийлж, протокол үйлдэж, тээвэрлэлтийн баримтаар нотлогдоогүй бол хохирлыг тээвэрлэгч байгууллага барагдуулах үүрэгтэй.

5.4 Хог хаягдлын ачилт хийсэн хуудас, нэхэмжлэлийг сар бүрийн 20-ны дотор Татварын хэлтэс өгч, ачилт хийсэн аж

Хог хаягдал тээвэрлэлтийн гэрээ

Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын даргын
2019 оны 04 дугаар сарын 23-ны өдрийн
А/67 дугаар тушаалын зургаадугаар хавсралт

ШАЛГАЛТ ХИЙСЭН ТУХАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

Болуча
/Мэргэжлийн хяналтын байгууллагын нэр/

Дугаар 46 хот, СХЗ
/аймаг, хот, сум, дүүрэг/

2023 оны 02 сарын 07 өдөр Улсын байцаагчийн дугаар 02.04.202

Шалгуулагч этгээдийн нэр хаяг, байршил, холбоо барих утас, регистрийн дугаар:
Дундун байрлалын ХХК, 5991447, 9011554123, СХЗ и 32 н. хот
Дундун /б-27 тээвэр, Залуучид /Мэргэжлийн, 99586282

Хяналт шалгалтын явц
Болуча и.п. сонрин, Батаалга, Дундунгийн, Галзуу, Дундунгийн
Станцан, Шалгалт шалгалтын, АНБ

- Шалгалтаар тогтоогдсон нөхцөл байдал:
- Тус ААН 2015 онд бүтээгдсэн /Хиймэлтэй/
 - Охи, Залуучид, Батаалга, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт
 - 2019.11.15 ит өдөр А/67 тээвэр тушаалаар эвсн
 - Охины тээврийн газартай, Карьерийн зурвастай
 - 2021 онд БАНБ-ийн Карьерийн тээвэр, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт
 - Чирлэгний үрэг нь дамжаа манна, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт
 - 3 ш. татаан, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт
 - Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт
 - Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт
 - Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт

Улсын байцаагчийн санал дүгнэлт:
- Тус тээврийн Батаалга, Галзуу, Шалгалт
- Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт
- Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт, Шалгалт

Шалгуулагч этгээдийн санал, хүсэлт:

Тэмдэглэл үйлдсэн: *Болуча* (Шалгасан) *Х.Солон* (гарын үсэг) (тэмдэг) *Х.Солон, Дундун* (овог нэр)

Тэмдэглэлтэй танилцсан: *Залуучид* (шалгуулагч этгээд) (албан тушаал) *Х.Солон* (гарын үсэг) (тэмдэг) *Х.Солон, Дундун* (овог нэр)

Гарын үсэг зурахаас татгалзсан тайлбар:

Мэргэжлийн хяналтын байцаагчийн шалгалт хийсэн тэмдэглэл

БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ
ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН
ЗАХИРГАА

16050 Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2 дугаар хороо,
Чингүнжавын гудамж, Туул голын сав газрын захиргааны байр,
Утас: 7000-3714, Факс: (976) 7000-3714
E-mail: TuulRBA@gmail.com

№ 04/398
тантай 2023.07.05 -ны № 05/29 -г

“ЖЭ ЭЙЧ ЖЭЙ МАНДУХАЙ” ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ С.ЖАРГАЛБАТ ТАНАА

Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4 дэх заалт, тантай компанийн 2023 оны 7 дугаар сарын 05-ны өдрийн 23/29 дугаартай албан бичгийг үндэслэн холбогдох баримт бичгүүдийг судалж үзээд, “Мах махан бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр”-ийн 2023 оны ус ашиглуулах дүгнэлтийг гарган хүргүүлж байна.

Ус ашиглуулах дүгнэлтээр тавигдсан шаардлагын хэрэгжилтийг хангаж ажиллана уу.

Хувийг, Нийслэлийн Байгаль орчны газар, Сонгинохайрхан дүүргийн Татварын хэлтэст.

Хавсралт 3 хуудастай, 4 хувь.

УСНЫ НӨӨЦ, УС АШИГЛАЛТЫГ
ЗОХИЦУУЛАХ АЛБАНЫ ДАРГА П.ЭНХБАЯР

ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА
“ЖЭ ЭЙЧ ЖЭЙ МАНДУХАЙ” ХХК-ИЙН
УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2023 оны 17 дугаар сарын 16-ний өдөр

Дугаар УАД 22/19

Улаанбаатар хот утас: 7000-3716, 7000-3714

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар:
- “Жэ Эйч Жэй Мандухай” ХХК, Захирал С.Жаргалсайхан, утас 9912-0363 Улсын бүртгэлийн дугаар 9019066107, Регистрийн дугаар 6419569.

2. Төслийн нэр, байршил, харьяалагдах сав газар:

- “Жэ Эйч Жэй Мандухай” ХХК-ийн мах, махан бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр нь Улаанбаатар хот, Нийслэлийн Сонгинохайрхан дүүргийн 32-р хорооны нутаг дэвсгэрт байрладаг.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч:

- “Жэ Эйч Жэй Мандухай” ХХК.

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат /Х;У/:

- Сонгинохайрхан дүүргийн Засаг даргын 2022 оны А/278 дугаартай шийдвэрээр олгосон, 000012797 тоот гэрчилгээтэй, 19°7'18.0 м² газрыг 15 жилийн хугацаатай үйлдвэрлэлийн зориулалтаар эзэмидэг.

6. Үйлдвэрийн техник, технологи /ажиллах горим, хүчин чадал/:

- Үйлдвэр нь хоногт 1.12 тонн мах боловсруулах хүчин чадалтай. Жилд дунджаар 7-8 сар буюу ажлын 200-350 хоног ажиллана. 86 ажилчинтай.

7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ:

- Үйлдвэр нь 2023 онд 367.36 тонн мах, махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхээр төлөвлөсөн /2019 оны Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг үндэслэв/.

1.12 тн x 328 хоног = 367.36 тн

8. Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хоногт ашиглах хэмжээ /шоо.метрээр/:

-Ус хангамжийн эх үүсвэрт ашигладаг худгийн мэдээлэл:

Худгийн дугаар	Солбицол	Гүн, метр	Ундарга, л/сек	Гаргасан он
18270-05412	47°53'32.95" 106°40'27.19"	100.0	1.5	2019

2023 онд үйлдвэрлэх бүтээгдэхүүний хэмжээгээр тооцоход хоногт дунджаар 64.5 м³ усыг үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглаж байна.

9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, хэмжээ, хийц, дамжуулах шугам сүлжээний урт диаметр/:

- Үйлдвэрийн ус хангамжийн зориулалтаар гаргасан 1 гүний худгаас өөр усны барилга байгууламж ашигладаггүй.

10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /Насосны хүчин чадал, марк/:

- Худагт Стандарт, хэмжилзүйн газраас 2022 оны 10 дугаар сард баталгаажуулсан LXSG-загварын, 32 мм-ийн голчтой, 202200425 дугаартай усны тоолуур суурилуулсан.

- Тоолуурын хэвийн ажиллагааг хангаж, заалтын тэмдэглэгээг тогтмол хөтөлж, баталгаажуулах шаардлагатай.

11. Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл:

- Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайланг 2019 онд “Нью Грийн Ворлд” ХХК гүйцэтгэж, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын ямаар баталгаажуулсан. Цаашид байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлангийн 5 дугаар бүлгийн 5.1-д заасны дагуу усны нөөц, чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арилгах арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлагатай.

12. Онцгой нөхцөл:

- “Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015” стандартаас давсан бохирдолтой хаягдал усыг

төвлөрсөн сүлжээнд нийлүүлсэн тохиолдолд Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.6 дахь заалтын дагуу ус ашиглах эрх цуцлагдах нөхцөл үүсэхийг анхаарах;

- Ус хангамжийн худгаас улирал бүр дээж авч итгэмжлэгдсэн лабораторит шинжилгээ хийлгэж, “Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018” стандартын шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг тодорхойлох, шинжилгээний дүнг тайланд хавсаргаж, Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлэх.

13. Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм стандартын дагуу усны зарцуулалтыг тооцох:

- 2023 онд ашиглах усны хэмжээг Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны йн А/301 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм”-оор урьдчилан тооцов.

1 тонн мах боловсруулахад технологи болон техникийн хэрэгцээнд ашиглах усны хэмжээ- 21.5 м³/Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын 2015 оны А/301 дүгээр тушаалын 3 дугаар хавсралт/.

2023 онд ашиглах үйлдвэрийн усны хэрэглээг урьдчилан тооцоход:

-Үйлдвэрийн ажилчдын унд ахуйн усны хэрэглээ:

$$86 \text{ хүн} \times 80 \text{ л/хүн} \times 328 \text{ хон} = 2'256.64 \text{ м}^3/\text{жил.}$$

-Технологийн усны хэрэглээнд:

$$367.36 \text{ тн} \times 21.5 \text{ м}^3 = 7'898.24 \text{ м}^3/\text{жил.}$$

Нийт усны хэрэглээ: $2'256.64 \text{ м}^3/\text{жил} + 7'898.24 \text{ м}^3/\text{жил} = 10'155.0 \text{ м}^3/\text{жил}$

Төлбөр ногдох ус- $10'155.0 \text{ м}^3/\text{жил} - 2'256.64 \text{ м}^3/\text{жил} = 7'898.36 \text{ м}^3/\text{жил.}$

14. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу ногдуулах усны нөөцийн төлбөрийн хэмжээ:

- Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.1-т заасны дагуу унд, ахуйд ашиглах $2'256.64 \text{ м}^3/\text{жил}$ усыг төлбөрөөс чөлөөлнө.

- Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Усны экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ”, Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээ”, Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр”-ийг тус тус үндэслэн тооцоход, үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглах 1 м^3 усны нөөцийн төлбөрт:

$$9'440.0 \text{ төг/м}^3 \times 15\% \times 0.07 = 99.12 \text{ төгрөг}$$

$9'440.0 \text{ төг/м}^3$ -Туул голын сав газарт тогтоосон газрын доорх усны экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ

15% -Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь, хэмжээ;

0.07- Ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр.

2023 онд ашиглах усны нөөцийн төлбөрийг урьдчилан тооцоход:

$7'898.36 \text{ м}^3/\text{жил} \times 99.12 \text{ төг} = 782'885$ /Долоон зуун наян хоёр мянга найман зуун наян таван/ төгрөг

Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2-т заасны дагуу усны нөөцийн төлбөрийн орлогыг дараа сарын 10-ны өдрийн дотор ус ашиглах дүгнэлтээр тогтоосон хувь хэмжээгээр (99.12 төг) Сонгинохайрхан дүүргийн Татварын хэлтсийн дансанд төвлөрүүлнэ.

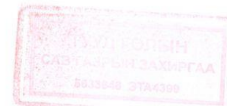
15. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх, эргүүлж ашиглах даалгавар:

- Бороо, цасны усыг хуримтлуулан, ногоон байгууламж услах талаар санаачилга гарган хэрэгжүүлэх.

16. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээний талаарх зөвлөмж:

- Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 29 дүгээр зүйлийн 29.1-д заасны дагуу Нийслэлийн Байгаль орчны газраас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, гэрээ байгуулах;

- Ус ашиглуулах дүгнэлтээр ногдуулсан усны нөөц ашигласны төлбөрийн орлогыг хугацаанд нь төлөхгүй үйл ажиллагаа явуулбал Усны тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.3.3 дахь

3

заалтын дагуу ус ашиглах эрх цуцлагдах, Зөрчлийн тухай хуулийн 7.15 дугаар зүйлийн дагуу хариуцлага хүлээх нөхцөл үүсдэгийг анхаарч ажиллах;

- Усны тоолуурын заалтын баталгаа алдагдсан, тоолуурыг шугам хоолойноос салгасан, тоолуургүй үйл ажиллагаа явуулсан тохиолдолд усны нөөц ашигласны төлбөрийг Байгаль орчин, ногоон хөгжил аялал жуулчлалын Сайдын 2015 оны А-301 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм”-оор тооцож ногдуулахыг анхаарах;

- Гэрээнд зааснаас илүү ашигласан усанд Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөр тооцох журам”-ын дагуу шатлан өсгөх хэлбэрээр тооцно;

- Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5, 17 дугаар зүйлийн 17.1.5-д заасны дагуу сав газрын усны мэдээллийн дэд сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай мэдээ тайлан, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тайланг 2023 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлнэ;

- Цаашид ус ашиглуулах дүгнэлтийг тухайн жилийн эхний хагас жилд багтаан жил бүр гаргуулж байхыг анхаарах.

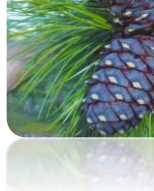
БОЛОВСРУУЛСАН:

УСНЫ НӨӨЦ, УС АШИГЛАЛТЫГ ЗОХИЦУУЛАХ
АЛБАНЫ АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН

Д.УРАНЧИМЭГ

Усны дүгнэлт

БАТЛАВ: " ПУМБО ХӨГЖИЛ " ХХК-ийн
Захирал Д. ПҮРЭВДОРЖ /

ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

20 ~~24~~ он 10 -р сарын 03 өдөр № _____ Улаанбаатар хот

Энэхүү гэрээг нэг талаас А.З.М.М. Манжурайн ХХК /цаашид Захиалагч тал гэх/ түүнийг төлөөлж С. Шогнайвь, нөгөө талаас " ПУМБО ХӨГЖИЛ " ХХК /цаашид Гүйцэтгэгч тал гэх/ түүнийг төлөөлж захирал Д. Пүрэвдорж нар нь доорхи нөхцөлөөр харилцан тохиролцож зөвшөөрснөөр байгуулав.

Нэг. Нийтлэг заалт

- 1.1 Энэхүү гэрээний зорилго нь Гүйцэтгэгч тал Захиалагч талын эзэмшлийн "А.З.М.М. Манжурайн" бохир усыг өөрийн ажиллах хүч, техник тоног төхөөрөмжөө ашиглан тээвэрлэх, захиалагч тал нь тухайн ажилд нь тохирсон хөлс төлөх болон талуудын эрх үүргийн харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Энэхүү гэрээний хугацаа 2024 оны 10 сарын 03 ны өдрөөс 01 жил/сар хугацаанд хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- 1.3 Талууд гэрээний хугацаа дуусгавар болоход гэрээг цуцлах талаар санал гараагүй тохиолдолд гэрээг ижил нөхцөл хугацаатайгаар дахин сунгагдсанд тооцно.

Хоёр. Төлбөр тооцоо, түүнийг төлөх үндэслэл

- 2.1 Хоёр тал харилцан тохиролцсоноор үйлчилгээний ажлын нэг удаагийн тээвэрлэлтийн үнэ нь дор дурдснаар байх бөгөөд уг үнэд НӨАТ орсон /ороогүй/ болно.
16 тн машин 1 рейс нь 99.000 төгрөг байна.
- 2.2 Захиалагч талын санал болгосон тонны автомашинаар гүйцэтгэгч тал нь тээвэрлэлтийг хийх бөгөөд захиалагч тал нь үнийг шилжүүлэхдээ энэхүү гэрээний 2.1 дэх заалтыг удиртгал болгон нэхэмжлэхийн дагуу төлбөрийг ажлын 5 хоногт төлнө.

Гурав. Захиалагчийн эрх үүрэг

- 3.1 Үйлчилгээний дуудлагыг тухайн бохир ус тээвэрлэлт хийлгэх өдрийн урд өдөр 09.00-18.00 цагийн хооронд үйлчилгээ гүйцэтгэгчид өгсөн байна. Хэрэв тухайн заасан цагт дуудлага өгөөгүй бол дуудлага дараа өдрийн дуудлагад орох.
- 3.2 Бохир ус сорох явцад хяналт тавьж дутуу сорсон тухай бүр үйлчилгээг гүйцэтгэгчид мэдэгдэж шаардлага тавьж доголдол арилгах хугацааг тогтоон гүйцэтгэгч талын зардлаар дахин гүйцэтгүүлэх.
- 3.3 Гүйцэтгэгч талтай тохирсоны дагуу аливаа хөнгөлөлтийг нэмэлт нөхцөлд заасны дагуу эдлэх.
- 3.4 Зайлшгүй шаардлагатай нэмэлт ажил /шугам бөглөрөх, лайдах, дулаалах г.м/ гарвал үйлчилгээг гүйцэтгэгчтэй тухайлан харилцан тохиролцсоны дагуу үйлчилгээг хийлгүүлэх.
- 3.5 Ажлын хөлсийг нэхэмжилсэнээс хойш ажлын 3 өдөрт багтаан төлөхгүй тохиолдолд хоног тутамд гүйцэтгээгүй үнийн дүнгийн 0,5%-тай тэнцэх хэмжээний алдангийг захиалагч нь гүйцэтгэгчид төлөх.

Дөрөв. Гүйцэтгэгчийн эрх үүрэг

- 4.1 Үйлчилгээний ажлыг дуудлагын дагуу, тогтоосон хугацаанд шуурхай ирж, чанартай гүйцэтгэх;

1146320

**Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын
ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл**

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар 00463

Монгол Улсын Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хууль, Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай хуулийг тус тус үндэслэн..... Улаанбаатар..... аймаг/нийслэлийн
..... Сүхбаатар..... сум /дүүргийн
..... "ПУМБО ХӨГЖИЛ" ХХК..... -Д

9011820542 6605184
Гулсын бүртгэлийн дугаар Цөмийн бүртгэлийн дугаар

Хот, суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалтын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2.14-д заагдсан..... нийтийн аж ахуйн ажил, үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг Зохицуулах Зөвлөлийн 2020 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 120 тоот тогтоолыг үндэслэн 3 /гурав/ жилийн хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл нь хавсралт болон гэрээний хамт хүчинтэй.

Олгосон огноо: 2020-12-25 Дуусах огноо: 2023-12-25

ХОТ, СУУРИНЫ УС ХАНГАМЖ, АРИУТГАХ
ТАТУУРГЫН АШИГЛАЛТ, ҮЙЛЧИЛГЭЭГ
ЗОХИЦУУЛАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Ж.БАТСУУРЫ

Бохирын гэрээ, аж ахуйн нэгжийн тусгай зөвшөөрөл